

TBR 2008/186 Digitalisering binnen de ruimtelijke ordening (vervolg) (mr. W.R. van der Velde en mr. J. van der Velde)

Auteur: mr. W.R. van der Velde en mr. J. van der Velde

TBR 2008/186

Digitalisering binnen de ruimtelijke ordening (vervolg)

Mr. W.R. van der Velde en mr. J. van der Velde^[1]

1. Inleiding

In het februarinummer van dit tijdschrift hebben wij enkele aspecten van de digitalisering binnen de ruimtelijke ordening de revue laten passeren.^[2] De Wet ruimtelijke ordening (Wro) was toen nog niet in werking getreden en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en de Ministeriële Regeling voor de digitalisering waren nog niet gereed. Dat alles is nu wel het geval, met dien verstande dat de digitaliseringsverplichtingen pas op 1 juli 2009 ingaan.

Dit artikel gaat in op de actuele situatie ten aanzien van de digitalisering. Zo worden de voor de digitalisering relevante regelingen besproken en wordt aangegeven wat de ruimtelijke ordeningspraktijk in de periode tussen 1 juli 2008 en 1 juli 2009 moet doen en natuurlijk ook wat er na 1 juli 2009 wordt verwacht.

Dit schrijven kan als een actualisering van het in februari gepubliceerde artikel worden gezien. Zaken die hetzelfde zijn gebleven worden niet opnieuw behandeld. Hiervoor wordt naar het eerdere artikel van ons verwezen.

2. Digitalisering in een notendop; paragraaf 1.2 Bro

2.1 Algemeen

De teksten van het Bro over de digitalisering zijn tot vlak voor de vaststelling van het besluit onderwerp van discussie geweest. Bij de redactie van de betreffende bepalingen van het Bro bleek dat het lastig is om een goede brug te slaan tussen de digitaliseringswerkzaamheden en de juridische verankering. Beide werelden dienden op elkaar te worden afgestemd.

De bepalingen ten aanzien van de digitalisering zijn opgenomen in paragraaf 1.2. Bro: 'Bepalingen over de vormgeving, inrichting, beschikbaarstelling, bekendmaking en terinzagelegging van ruimtelijke besluiten.' De titel doet al vermoeden dat alle aspecten van de digitalisering in deze paragraaf geregeld worden. De digitalisering heeft niet alleen betrekking op het vastleggen en het vaststellen, maar ook op het beschikbaar stellen en het raadpleegbaar maken.

2.2 Verplichtingen uit het Bro

Artikel 1.2.1 Bro regelt dat alle ruimtelijke instrumenten, met uitzondering van de binnen- en buitenplanse ontheffing, door een ieder digitaal moeten kunnen worden verkregen. Hoewel dit niet direct uit de tekst van het Bro herkenbaar is, is het de bedoeling dat de digitale ruimtelijke informatie zelf beschikbaar wordt gesteld en dat deze daarnaast ook in een voor een ieder herkenbare vorm moet worden aangeboden. Lid 2 spreekt immers over een volledige, toegankelijke en begrijpelijke verbeelding van het ruimtelijk instrument. De digitale ruimtelijke informatie zelf is niet voor een ieder benaderbaar en leesbaar. Hiervoor is de nodige technische kennis vereist. Er moet immers in de bestanden c.q. informatie zelf worden gekeken. Voor iemand die niet weet hoe de informatie is opgebouwd en moet worden ontsloten is dit niet te doen. Feitelijk is deze informatie niet zichtbaar. Het is niet een verbeelding. Het is digitale ruimtelijke informatie. Dit is een te grote belemmering voor een ieder die een ruimtelijk instrument wil raadplegen. De informatie moet voor iedereen op eenvoudige wijze raadpleegbaar zijn. Het Bro lost dit op door te eisen dat de verbeelding toegankelijk en begrijpelijk moet zijn. Bedoeling is dat iedereen op eenvoudige wijze moet kunnen beschikken over de digitale ruimtelijke informatie en over de verbeelding daarvan. Het verdient aanbeveling om nog eens naar de redactie van artikel 1.2.1 Bro te kijken om een meer helder onderscheid aan te brengen tussen enerzijds het beschikbaar stellen van de digitale ruimtelijke informatie zelf en anderzijds het tonen van een volledige, toegankelijke en begrijpelijke verbeelding. Hierover mogen geen misverstanden ontstaan. Een ieder moet kunnen beschikken over de digitale ruimtelijke informatie en moet deze informatie kunnen raadplegen.

Lid 3 regelt dat de digitale verbeelding ook digitaal raadpleegbaar moet zijn op het betreffende gemeentehuis, provinciehuis of in de hoofdzetel van het ministerie van VROM of een ander ministerie die het aangaat. Er zal dus ergens een computer moeten zijn waarop de digitale verbeelding van het ruimtelijk instrument is te zien. Bij deze overheden moet ook een analoge versie van het ruimtelijk besluit aanwezig zijn. Op verzoek wordt daarvan een afschrift tegen kostprijs verschaft. De digitale ruimtelijke informatie is gratis. Deze is immers vrij via het te gebruiken internetadres te downloaden.

Artikel 1.2.2. Bro legt de basis onder RO-online, ofwel www.ruimtelijkeplannen.nl. Dit is straks de entree tot alle ruimtelijke besluiten die in Nederland zijn genomen. Alle overheden zijn verplicht de vindplaats van hun digitale ruimtelijke instrumenten te melden aan RO-Online. RO-online kan hierdoor over de digitale ruimtelijke informatie beschikken en gebruiken in de eigen

raadpleegomgeving. Via RO-online kunnen per perceel alle ruimtelijke instrumenten worden geraadpleegd. De eerste plannen zijn reeds op www.ruimtelijkeplannen.nl te zien. Hierbij gaat het nog niet om plannen die op basis van de laatste eisen zijn opgesteld, maar op plannen op basis van de sStandaarden uit 2006.

In artikel 1.2.3. Bro is de verplichting opgenomen om alle in art. 1.2.1. Bro genoemde ruimtelijke besluiten in digitale vorm vast te stellen. De digitale ruimtelijke informatie is rechtsgeldig. Het artikel regelt verder dat gelijktijdig met de digitale versie ook een analoge verbeelding moet worden vastgesteld. Er worden dus twee besluiten genomen. De een heeft betrekking op de digitale ruimtelijke informatie en de ander op de analoge verbeelding. Het tweede lid bepaalt dat bij verschil tussen de analoge verbeelding en de digitale ruimtelijke informatie de laatste informatie voorgaat. Het digitale gaat dus boven het analoge. Inhoud gaat boven verbeelding. Dit houdt in dat in formele procedures altijd gewerkt moet worden met de digitale ruimtelijke informatie. Dat is immers de informatie waar het rechtens om gaat. Deze informatie kan het beste digitaal worden geraadpleegd.

De ondergrond waarop de digitale ruimtelijke informatie wordt getoond maakt geen deel uit van het ruimtelijk instrument zelf. Dit vloeit voort uit artikel 1.2.4. Bro. De digitale ruimtelijke informatie is pas op een goede wijze raadpleegbaar als deze tegelijk met een ondergrond wordt getoond. Het Bro schrijft geen verplichte ondergrond voor. Een bestuursorgaan kan dus zelf bepalen welke ondergrond bij het opstellen van een ruimtelijk instrument wordt gebruikt en welke ondergrond wordt toegepast bij de raadpleging. Er wordt in het Bro alleen van een duidelijke ondergrond gesproken. Belangrijk is nog wel op te merken dat bij de vaststelling van een ruimtelijk instrument aangegeven moet worden welke ondergrond wordt gebruikt. Deze ondergrond moet altijd getoond kunnen worden. Dit betekent dat er een goed beheer van deze informatie moet plaatsvinden.

Artikel 1.2.5 Bro is wellicht overbodig. Hierin wordt geregeld dat de digitale ruimtelijke informatie een geometrische plaatsbepaling moet bevatten. Dit vloeit echter al voort uit de Regeling standaarden ruimtelijke ordening (rsro, zie hierna). Het laatste artikel van paragraaf 1.2 Bro, te weten artikel 1.2.6. Bro, geeft aan dat er bij ministeriële regeling regels kunnen worden gesteld aan de verschillende aspecten van de digitalisering zoals deze ook in de titel van de paragraaf zijn genoemd. Deze regels zijn opgenomen in de Rsro. De Rsro wordt hierna behandeld.

De artikelen van paragraaf 1.2 Bro zijn grotendeels nog niet in werking getreden. De digitaliseringsverplichting is uitgesteld tot 1 juli 2009. Op deze datum treedt paragraaf 1.2 van het Bro geheel in werking.

3. Regeling standaarden ruimtelijke ordening

3.1 Algemeen

De Rsro bevat de standaarden die moeten worden toegepast om digitaal te kunnen werken. De tekst van de Rsro bevat zelf geen standaarden. In de Regeling wordt verwezen naar de bijlagen waarin de standaarden zijn opgenomen. Dit zijn het InformatieModel Ruimtelijke Ordening (IMRO), de Standaard Toegankelijkheid Ruimtelijke Instrumenten (STRI) en Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen (SVBP). Opvallend is dat -anders dan in het februarinummer is vermeld- de Praktijkrichtlijnen niet meer als standaard zijn opgenomen. De reden hiervoor is dat de Praktijkrichtlijnen zelf geen normen bevatten. Zij geven slechts aan op welke wijze per ruimtelijk instrument uitvoering moet worden gegeven aan het IMRO. De Praktijkrichtlijnen zijn nu opgenomen als Toelichting op het IMRO. Hierdoor zijn zij zelf geen standaard meer. Een tweede verandering betreft de naamgeving van de standaard voor de beschikbaarstelling. Deze heette eerst STRP en nu STRI. Deze naam is veranderd, omdat de standaard niet alleen betrekking heeft op Plannen (de P stond voor Plannen), maar op alle ruimtelijke instrumenten.

De verplichting om conform de Rsro te werken gaat in op 1 juli 2009. Op dat moment treedt de Rsro in werking.

3.2 IMRO

Het IMRO heeft betrekking op de inrichting van de ruimtelijke instrumenten van de Wro. Het IMRO is het informatiemodel voor het opstellen en het uitwisselen van de structuurvisies, bestemmingsplannen, besluiten, verordeningen en algemene maatregelen van bestuur van de Wro op alle bestuurlijke niveaus. Het model is geschikt voor het uitwisselen tussen organisaties in het veld van de ruimtelijke ordening en ook voor uitwisseling naar andere werkvelden. Het IMRO bevat ook de in artikel 1.2.5. Bro genoemde eisen van de geometrische plaatsbepaling.

3.3 STRI

Doel van de STRI is het bieden van waarborgen voor het digitale Wro-instrumentarium met betrekking tot de bruikbaarheid en interoperabiliteit door de technische vormvereisten, de vindbaarheid en de raadpleegbaarheid door de regels voor de elektronische beschikbaarstelling en de rechtszekerheid door de vereisten voor authenticiteit, integriteit en volledigheid. De STRI geeft inhoud aan de verplichtingen van artikel 1.2.1 en artikel 1.2.2 van het Bro.

3.4 SVBP

De SVBP ziet op het maken van bestemmings- en inpassingsplannen en van de daarbij behorende uitwerkings- en wijzigingsbesluiten die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. De SVBP heeft betrekking op de inrichting, vormgeving en verbeelding van genoemde plannen. Het is goed op te merken dat de SVBP dus in tegenstelling tot het IMRO en de STRI niet op alle ruimtelijke instrumenten ziet. De SVBP gaat alleen over de genoemde plannen. Dit betekent bijvoorbeeld dat de structuurvisie, de beheersverordening en het projectbesluit vormvrij zijn en vrij mogen worden verbeeld.

3.5 Beheer

De in de regeling opgenomen standaarden blijven ten minste twee jaren ongewijzigd van kracht. Gedurende deze twee jaren worden de standaarden beheerd door Geonovum.^[3] Na die periode kunnen wijzigingen en verbeteringen noodzakelijk blijken. Voorstellen hiertoe zullen door Geonovum aan de Minister van VROM worden voorgelegd.

3.6 Elektronisch werken

Het is goed op te merken dat de regeling niet op alle aspecten van het elektronisch werken binnen de ruimtelijke ordening ziet. De mogelijkheid van elektronisch verkeer tussen overheden en burgers is in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geregeld. Het wetsontwerp Wet elektronische bekendmaking^[4] voorziet in de elektronische uitgifte van het Staatsblad en de Staatscourant en de mogelijkheid van de elektronische bekendmaking van besluiten van de overheid. De Rsro zegt hierover niets.

4. De situatie tussen 1 juli 2008 en 1 juli 2009

4.1 Overgangsbepalingen

In een vrij laat stadium is besloten de verplichting om ruimtelijk digitaal te werken uit te stellen tot 1 juli 2009. Dit was nodig, omdat de technische applicaties om digitaal te kunnen werken nog niet gereed waren en de praktijk zich nog onvoldoende op de digitalisering had kunnen voorbereiden.

Het 'uitstel-' en overgangsrecht staat op twee plaatsen: in het Bro zelf en in het Inwerkingstreding KB.^[5] Er is voor deze dubbele regeling gekozen, omdat niet alle digitaliseringseisen zomaar konden worden uitgesteld. De Wro, die al lang en breed in het Staatsblad was verschenen, bevatte enkele digitaliseringsaspecten die niet in het Bro vooruitgeschoven konden worden. Zo heeft de Wro het bijvoorbeeld over 'het op elektronische weg beschikbaar stellen van besluiten en de hierbij behorende stukken'.^[6]

Het oorspronkelijke overgangsrecht is te vinden in de artikelen 8.1.1 t/m 8.1.3 Bro. Bedoeling van deze bepalingen, met name van art. 8.1.1 Bro, is dat de verplichting om besluiten digitaal vast te leggen en vast te stellen ex art. 1.2.3 Bro tot 1 juli 2009 niet geldt. Tot die datum mag de praktijk van de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) worden voortgezet en mogen besluiten op papier worden vastgesteld, mits ook een verbeelding in digitale vorm wordt vastgesteld. Bij discrepantie tussen de papieren en de digitale versie, gaat in de overgangperiode de papieren versie vóór. Dit is dus het omgekeerde van de situatie van na 1 juli 2009; vanaf die datum prevaleert de digitale ruimtelijke informatie.

Aanvullend overgangsrecht is te vinden in het Inwerkingstredings KB. Daarin is geregeld dat nagenoeg alle artikelen van paragraaf 1.2. Bro pas op 1 juli 2009 in werking treden. Dit geldt ook voor artikel 1.2.3 Bro, welk artikel de verplichting om besluiten digitaal vast te leggen en vast te stellen behelst. De werking van dit artikel is nu dus via twee overgangsrechtelijke bepalingen tot 1 juli 2009 opgeschort.^[7]

De verplichting van artikel 1.2.1 Bro om langs elektronische weg besluiten beschikbaar te stellen is op 1 juli 2008 alleen in werking getreden voor wat betreft bestemmingsplannen, inpassingsplannen, wijzigings/uitwerkingsplannen en projectbesluiten. Dit is gebeurd omdat de Wro daartoe verplicht. Er worden echter geen eisen gesteld aan de wijze van digitalisering. Deze is vrij. Elke vorm van digitalisering is momenteel dus toegestaan.

4.2 Gevolgen voor de praktijk

Er is op dit moment nergens dwingendrechtelijk bepaald op welke wijze een ruimtelijk besluit moet worden vastgelegd en vastgesteld. Dit kan digitaal of analoog. De Wro en het Bro laten dit open. Indien wordt gekozen voor de digitale variant, dan is er geen wettelijke verplichting om dat te doen met gebruikmaking van de Rsro. Deze regeling geldt immers nog niet. Het maken van bestemmingsplannen op basis van de Rsro kan wel, maar hoeft nog niet. Men zou ook gebruik kunnen maken van de Standaarden 2006, 2003 of zelfs 2000.^[8]

Kiest men voor een digitale versie, dan geldt gek genoeg niet de verplichting om ook een papieren variant vast te stellen. Artikel 1.2.3 Bro, waarin deze verplichting is geregeld, geldt immers nog niet. Het zal niet de bedoeling van de wetgever zijn dat tot die datum plannen en besluiten enkel in digitale vorm worden vastgesteld. Uit art. 1.2.1 lid 4 Bro, dat wel in werking is getreden, blijkt overigens ook dat er een papieren versie ter inzage moet liggen. Wij gaan er dan ook vanuit dat bestuursorganen er ook tot 1 juli 2009 voor zorgen dat naast de digitale versie, altijd een papieren exemplaar van het betreffende besluit wordt vastgesteld. Deze papieren versie moet voldoen aan de Regeling ruimtelijke documenten op papier.^[9]

Wordt gekozen voor de vaststelling van een analoog besluit, dan geldt voor een bestemmingsplan, een inpassingsplan, een uitwerkings- en wijzigingsplan, een projectbesluit en een rijksbestemmingsplan dat daarvan ook een digitale versie beschikbaar moet worden gesteld.^[10] Dat zal in de praktijk waarschijnlijk gewoon een scan of pdf bestand van de papieren variant zijn. Bij discrepantie is tot 1 juli 2009 de papieren versie beslissend.^[11] De digitale versie moet via de (gemeentelijke) website digitaal ter beschikking worden gesteld.^[12] Overigens geldt die digitale terbeschikkingstelling voor deze plannen al in de ontwerpfase van het besluit. Krachtens de Wro^[13] worden de ontwerpen van deze besluiten 'digitaal' ter inzage gelegd, mét alle daarbij behorende stukken. Voor de goede orde; dat hoeft dus nog geen écht Rsro-ontwerp-plan te zijn, maar kan ook een scan van een papieren plan of een plan in pdf-formaat zijn.

Wat betreft die digitale terbeschikkingstelling is het goed er op te wijzen dat die verplichting vanaf 1 juli 2008 niet alleen geldt voor het bestemmingsplan en het projectbesluit zelf, maar óók voor daarbij behorende stukken. Ook die moeten elektronisch te raadplegen zijn. Welke stukken dat exact zijn is niet geheel duidelijk. De Wro zelf spreekt over 'de hierbij behorende stukken'.^[14] Het Bro beperkt dat tot 'de daarbij behorende toelichting of onderbouwing'.^[15] Omdat het Bro de wettelijke verplichting van de Wro nu eenmaal niet opzij kan zetten, doen bestuursorganen er in de praktijk verstandig aan om het zekere voor het onzekere te nemen en alle stukken elektronisch beschikbaar te maken. Indien bepaalde stukken niet digitaal beschikbaar zijn (bijv aanvragen of oude plannen/rapporten) moet in de toelichting of onderbouwing of anderszins duidelijk worden gemaakt op welke wijze en waar het analoge stuk beschikbaar is.^[16]

4.3 Wat als 1 juli 2009 dichterbij komt?

Het is momenteel dus nog steeds mogelijk te doen alsof er niets is veranderd. Het is toegestaan op analoge wijze plannen en besluiten te maken. Dat gaat goed, mits deze plannen voor 1 juli 2009 zijn *vastgesteld*. Vanaf 1 juli 2009 treedt immers, voornamelijk zonder overgangsrecht, art. 1.2.3 Bro in werking, en daarmee de verplichting om bestemmingsplannen en andere ruimtelijke besluiten in digitale vorm vast te stellen. Voorts geldt vanaf die datum de Rsro. Alle plannen en besluiten die vanaf 1 juli 2009 worden vastgesteld, zullen daaraan moeten voldoen. Vanaf enig moment - afhankelijk van bijvoorbeeld aard en omvang van het plan/besluit - wordt het dus riskant om op papier - of digitaal, maar op basis van oude standaarden - te werken. Wordt zo'n besluit niet voor 1 juli 2009 vastgesteld, dan kan het daarna niet meer rechtsgeldig in die vorm worden vastgesteld. Naar onze mening betekent dat dat zo'n plan opnieuw in procedure gebracht moet worden, maar dan in digitale vorm en op basis van de Rsro. Om dit risico te voorkomen, doet de praktijk er goed aan om zo snel mogelijk, maar zeker vanaf januari/februari 2009, nog slechts digitale plannen en besluiten in procedure te brengen die gebaseerd zijn op de Rsro.

In dit kader kan worden overwogen de Rsro zo snel mogelijk in werking te laten treden. Gemeenten die ervoor kiezen om digitaal te werken, moeten dit dan doen conform de Rsro. Zo mogelijk kan de Rsro gefaseerd in werking treden, afhankelijk van de beschikbaarheid van de technische applicaties om de ruimtelijke instrumenten digitaal te kunnen maken, vast te leggen, vast te stellen, beschikbaar te stellen en raadpleegbaar te maken.

4.4 Overgangsrecht wijzigings- en uitwerkingsplannen

Speciale aandacht verdient nog het ingewikkelde overgangsrecht ten aanzien van uitwerkings- en wijzigingsplannen. Wijzigings- en uitwerkingsplannen gebaseerd op bestemmingsplannen waarvan het ontwerp voor 1 juli 2008 in procedure is gebracht^[17] mogen analoog worden gemaakt en hoeven niet te voldoen aan de digitaliseringseisen van het Bro. Er ontstaat echter een probleem met analoge bestemmingsplannen die na 1 juli 2008 ter inzage zijn gelegd. Het bestemmingsplan is analoog, terwijl het uitwerkings- en/of wijzigingsplan digitaal moet worden opgesteld en moet voldoen aan de Rsro. Dit is een onmogelijke opgave. Artikel 8.1.2. Bro zou zodanig moeten worden aangepast dat het overgangsrecht (vormgeving uitwerkings-/wijzigingsplan volgt moederplan) geldt voor alle bestemmingsplannen die voor 1 juli 2009 worden vastgesteld.

4.5 Overgangsrecht correctieve herzieningen

Artikel 8.1.3 Bro bepaalt dat correctieve herzieningen van bestemmingsplannen ook nog in analoge vorm mogen worden gemaakt en niet hoeven te voldoen aan de digitaliseringseisen van het Bro. Het betreft hier de correctieve herzieningen van gedeeltelijk goedgekeurde bestemmingsplannen waarvoor ingevolge artikel 30 van de WRO een nieuw plan moet worden vastgesteld. Deze bepaling geldt niet voor partiële herzieningen. Deze moeten na 1 juli 2009 wel voldoen aan de digitaliseringseisen.

5. Implementatie

Veel gemeenten en provincies, alsmede diensten van het rijk, zijn momenteel aan het bezien op welke wijze de digitaliseringswerkzaamheden het beste binnen hun eigen organisatie kunnen worden geïmplementeerd. Het is voor alle betrokkenen duidelijk dat er op 1 juli 2009 digitaal gewerkt moet worden. Als een overheid hiertoe niet in staat is, kunnen er geen besluiten als genoemd in de Wro worden genomen die op een juiste manier zijn opgesteld, vastgelegd, beschikbaar gesteld en raadpleegbaar gemaakt. In feite ligt dan de ruimtelijke ordeningspraktijk bij de betreffende overheid stil. Dit kan en mag niet gebeuren. De overheden die de digitaliseringswerkzaamheden nog niet hebben opgepakt moeten dit dan ook zo spoedig mogelijk doen om niet in de problemen te komen. Via de sites van VROM en de VNG^[18] is voldoende materiaal aanwezig om de gemeenten te ondersteunen.

Probleem is wel dat er op het moment van het schrijven van dit artikel (eind september) nog geen technische applicaties gereed en beschikbaar zijn om daadwerkelijk digitaal te werken. In de praktijk kan dus nog niet worden gewerkt conform de Rsro. Dit baart zorgen. De komende maanden moeten de technische applicaties voor alle ruimtelijke instrumenten beschikbaar komen, worden uitgerold en getest. Alles moet immers op 1 juli 2009 perfect lopen. Deze datum komt steeds meer nabij.

---

[1] Robert van der Velde is advocaat bij PlasBossinade te Groningen. Jur van der Velde is begin dit jaar teruggetreden als directeur van Buro Vijn en is nu als senior-adviseur verbonden aan dit bureau.

[2] Zie *TBR* 2008/29, p. 143-148.

[3] Zie www.geonovum.nl

[4] *Kamerstukken II* 2006/07, 31 084, nr. 1-3.

[5] *Stb.* 2008, 227.

[6] In bijvoorbeeld art. 3.8 lid 1 sub a en art. 3.11 lid 1 sub a Wro.

[7] Met als gevolg dat art. 8.1.1 Bro nu artikelen buiten werking stelt, die nog helemaal niet in werking zijn getreden.

[8] Aldus ook uitdrukkelijk de Nota van Toelichting bij het Bro, p. 83.

[9] Deze regeling geeft voorschriften over de inhoud en de uitvoering (op papier) van het kaartmateriaal bij ruimtelijke besluiten. De regeling heeft vooral betrekking op de bij de ruimtelijke instrumenten behorende kaarten. Bij elk besluit moet een kaart worden gevoegd. Het enige besluit dat nog niet hoeft te worden voorzien van een kaart is het besluit tot ontheffing als bedoeld in artikel 3.23 Wro. Hiervoor wordt slechts, evenals vóór 1 juli 2008, een duidelijke situatieschets bij de aanvraag verlangd. De voorschriften omtrent de kaarten zijn grotendeels ontleend aan artikel 16 van het Bro '85.

[10] Artikel 8.1.1 lid 1 Bro juncto de op 1 juli 2008 in werking getreden onderdelen van art. 1.2.1 Bro.

[11] Artikel 8.1.1 lid 2 Bro.

[12] Artikel 1.2.1 Bro.

[13] Art 3.8 lid 1 sub a Wro; art. 3.11 lid 1 sub a Wro; art. 3.6 lid 5 Wro.

[14] Art. 3.8 lid 3 Wro (voor het bestemmingsplan) en art 3.11 lid 2 juncto 3.8 lid 3 Wro (voor het projectbesluit).

[15] Art. 1.2.1 lid 2 Bro.

[16] Nota van Toelichting bij het Bro, p. 50.

[17] Dat wil zeggen; ter inzage gelegd (art. 9.1.5. lid 2 Invoeringswet Wro).

[18] Zie bijvoorbeeld: www.vng.nl en www.minvrom.nl